

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Clementis VIII. Constitut. CXV. De forma servanda in erigendis, &
aggregandis Confraternitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

moderata fuit alia Constitutione Gregor. XV. Constitut. 31. in qua §. 3. disponitur, quod consensus aliorum Regularium non sit absolutè necessarius, quoties loci Ordinario constet novam fundationem nullum afferre præexistens præjudicium; poterit ad ulteriora procedi, quoties ab Hominibus Universitatis concorditer nova fundatio exquiratur, & Episcopo (excluso aliorum detrimento) ita bono publico spirituali, & commoditati populi expedire videatur, non obstante eorundem Regularium præexistentium dissentu, late Passerin. in cap. unico de excess. Prælator. à num. 50. ad 64. in 4. libr. Decret. in 6.

Clemens VIII. Constit. CXV.

De forma servanda in erigendis & aggregandi Confraternitatibus.

SUMMARIUM.

- 2 Rectores, & Officiales Confraternitatum debent gratis officia exercere.
- 3 Jus patronatus Confraternitatis Laicorum, dicitur laicale, nec cadit sub reservationibus.
- 4 Confraternitates, & cætera loca pia tenentur contribuere pro victualibus Visitatoribus exceptis Hospitalibus, & non obstante consuetudine non solvendi.

CLEMENS EPISCOPUS &c.

§. I. **Q**uæcumque &c. Cum itaque à pluribus Romanis Pontificibus nostris, & forsitan etiam à Nobis nonnullis Regularibus Ordinibus, Religionibus, & Institutis, ac etiam Christifidelium sæcularium Archiconfraternitatibus, & Congregationibus diversarum Nationum, nominum, & institutorum, tam in Alma Urbe nostra, quam in aliis Civitatibus, & locis Christiani Orbis institutis, facultas erigendi, & instituendi in eorum, & aliis Ecclesiis, & Collegiis, nec non etiam sibi aggregandi Confraternitates, & Congregationes in eadem Urbe, & in aliis locis existentes, eisque Privilegia, Indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & Indulta sibi concessa respectivè communicandi attributa fuerit, ac nulla certa forma, vel ratio præscripta sit, quæ in hujusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus faciendis servari debeat; propterea, sive negligentia Superiorum Ordinum, Religionum, & Institutorum, vel Officialium Archiconfraternitarum, & Congregationum erigentium, instituendum, aggregantium, & communicantium, quæ Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes Privilegorum, Indulgentiarum, aliarumque gratiarum prædictarum fiunt, non servant formam in hujusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus servari debitam, neque præscribunt modum quo privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta prædicta consequi debeant, seu ipsarum Confraternitatum, & Congregationum incuria, quæ non inquirunt ea, quæ præstare oportet ut illa consequantur, nonnullæ prævæ consuetudines irrepsérunt, multaque incommoda inde provenerunt.

§. 2. Quibus Nos pro commisso Nobis Apostolicæ sollicitudinis officio, paternaque erga omnes Christifideles charitate prospicere volentes, hac nostra Constitutione perpetuò valitura decernimus, atque statuimus, ut in posterum tam

D d 2 hu-

hujus Almæ Urbis nostræ, quàm aliarum Civitatum, & locorum totius Christiani Orbis Regularium Ordinum, Religionum, & Institutorum, quibus in eorum, & quibuscumque aliis Ecclesiis, & Collegiis Confraternitates secularium erigendi, & instituendi facultas concessa est, nec non etiam Confraternitatum, & Congregationum, cujusvis Nationis, nominis, & instituti illæ sint, & in quibuscumque Ecclesiis, Domibus, & Oratoriis, tam secularium, quàm ut præfertur quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, Religionum, & Institutorum Regularium, quavis tam Ordinaria, quàm Apostolica auctoritate erectæ, ac institutæ existant, seu aliàs quovis modo introductæ reperiantur, quibus alias Confraternitates, & Congregationes instituendi, erigendi, ac sibi aggregandi, illisque privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta prædicta, elargiendi, & communicandi potestas à Rom. Pontificibus Prædecessoribus nostris, vel à nobis, & Apostolica Sede attributa fuit, Magistri, Priores, Præpositi, Rectores, Gubernatores, Præceptores, Primicerii, Prælati, Custodes, Guardiani, Præfecti, Administratores, & alii Officiales, seu Superiores quovis modo nuncupati, Regularium siquidem Ordinum, Religionum, & Institutorum, unam tantum Confraternitatem, & Congregationem, de consensu tamen Ordinarii loci, & cum litteris ejus testimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ, & instituendæ pietas, & Christianæ charitatis officia, quæ exercere cupit, apud eos commendentur, in eorum, & quibuscumque aliis Ecclesiis, & Collegiis erigere, & instituere.

§. 3. Cæterarum verò Archiconfraternitatum, & Congregationum, in singulis Civitatibus, Oppidis, vel locis, unam etiam Confraternitatem, & Congregationem dumtaxat, quæ Apostolica, vel Ordinaria auctoritate prius erecta, ac nulli alteri Ordini, Religioni, Instituto, Archiconfraternitati, & Congregationi ejusdem, vel alterius Nationis, nominis, & instituti aggregata sit, prævio similiter Ordinarii loci consensu, & cum ejus litteris testimonialibus ejusdem Confraternitatis, & Congregationis aggregandæ institutum, pietas, & Christianæ charitatis officia, quæ exercere consuevit apud eos, commendentur, sibi adjungere, & aggregare possint.

§. 4. Huic verò Confraternitati, & Congregationi erigendæ, instituendæ, seu aggregandæ, ea tantum privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quæ ipsi Ordini, Religioni, Instituto erigenti, instituenti, ac communicandi, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim, & in specie, non autem quæ per extensionem, vel communicationem sibi quovis modo concessa sunt, & illa quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expressè, & in specie communicare valeant.

§. 5. Statuta autem pro regimine Ordinum, Religionum, & Institutorum, erigentium, & instituentium, ac communicantium, seu Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium edita, Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes privilegiorum, & aliorum prædictorum fiunt, impartiri non possint, nisi ea prius ab Episcopo Diocesano examinata, & proratione loci approbata fuerint, quæ nihilominus ejusdem Episcopi decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant.

§. 6. Insuper volumus, & ordinamus, ut prædicti Ordines, Religiones, Instituta.

- tuta erigentia, instituentia, ac communicantia, necnon Archiconfraternitates, & Congreg. aggregantes certam erigendi, instituendi, aggregandi, & communicandi *Formulam à Nobis* novissimè approbatam diligenter observent, secundum quam privilegia, indulgentias, facultates, aliasque *spirituales gratias*, & indulta ipsis Ordinibus, Religionibus, Institutis erigentibus, instituentibus, & communicantibus, seu Archiconfraternitatibus, & Congreg. aggregantibus, nominatim, & expressè, non autem per communicationem neque ad instar, ut supra concessa, ipsis Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes fiunt, communicare possint.
- §. 7. Quibus Confraternitates, & Congreg. ejusdem dumtaxat nationis, & nominis, Ordinis, Religionis, & Instituti, Archiconfraternitatis, & Congreg. cui aggregantur, tam hætenus aggregatæ, quàm impostèrum aggregandæ utantur, potiantur, & gaudeant. Itaut dictarum Confraternitatum, & Congreg. erectarum, institutarum, & aggregatarum, ac quibus communicationes factæ sunt, Ministri, & Officiales, & alii supradicti privilegia, indulgentias, facultates, aliasq; spirituales gratias, & indulta hujusmodi, prævia tamen recognitione Ordinarii loci, qui adhibitis duobus de ejusdem Ecclesiæ Capitulo illa juxta Sacri Concil. Trid. Decretum promulganda decernat, debitis temporibus promulgare valeant.
- §. 8. Quibus etiam Ministris, Officialibus, & aliis prædictis, eleemosynas, & alia oblata christianæ charitatis subsidia, juxta modum, & formam per Ordinarium loci præscribendam, remotis tamen mensis, pelvibus, & capsis, quæ in Ecclesiis, & Oratoriis dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi consueverunt, excipiendi potestas detur. Atque hoc ipsum Ordines, Religiones, Instituta erigentia, instituentia, ac communicantia, seu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes, tam Almæ Urbis nostræ, quàm aliarum civitatum, & locorum quorumcumque juxta modum à Vicario Urbis, & ab Ordinariis locorum respectivè præscribendum, observare teneantur. Eleemosynas autem sic collectas in reparationem, & ornatum Ecclesiarum tam Ordinum, Religionum, Institutorum erigentium, instituentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quàm Confraternitatum, & Congregationum erigendarum, instituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fiunt, aut in alios pios usus, arbitrio ejusdem Vicarii nostri in Urbe, necnon Ordinariorum locorum respectivè, fidelitè exponere, atque erogare procurent, *ut omnes intelligant, Cælestes Ecclesiæ Thesavros, non quæstus, aut alicujus lucri causa, sed pietatis, & charitatis excitandæ gratia ex Apostolicæ Sedis benignitate Christi fidelibus aperiri.*
- §. 9. Præterea volumus, ut confessarii, qui vigore privilegiorum ipsis Ordinibus, Religionibus, Institutis erigentibus, instituentibus, & communicantibus, seu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus aggregantibus concessorum, ac Confraternitatibus, & Congregationibus aggregandis communicandorum pro tempore eligi possunt, & poterunt Sæculares, scilicet in Alma Urbe à prædicto nostro Vicario, extra Urbem verò à locorum Ordinariis; Regulares autem non solum à prædicto Vicario nostro, & à locorum Ordinariis respectivè, sed etiam à suis Superioribus approbati sint; utque Confratres confitentibus à criminibus, casibus, & censuris, juxta dictorum privilegiorum (quatenus tamen sint in usu, & Sacris Concilii Tridentini Decretis, ac Romanorum

rum Pontificum Prædecessorum nostrorum, & nostris Constitutionibus, non adferentur, nec revocata, aut sub aliquibus revocationibus comprehensa sint) formam, & tenorem dumtaxat absolvi valeant. Decernimus insuper, ut iidem Confessarii præd. Confratres cujuscumq; gradus, status, conditionis, & præeminentiæ, etiam si speciali nota digni fuerint, a casibus contentis in litteris, quæ die Genæ Domini legi consueverunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & Clausuræ Monasteriorum Monialium si videlicet sine necessaria, & urgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiam si causa, & licentia concessa abutentes prædicta Monasteria ingressi fuerint, necnon violentæ manus injectionis in Clericum, & singularis certaminis, seu duelli, ac ab aliis etiam casibus tam à Nobis, quàm à prædicto nostro in Urbe Vicario, & locorum Ordinariis respectivè reservatis, & pro tempore reservandis, & etiam à quavis excommunicatione ab homine lata absolvi, & super irregularitatibus tam ex aliquo defectu provenientius, quàm occasione delicti contractis, cum aliquo dispensare prætextu dictorum privilegiorum nullo modo possint.

§. 10. Demùm statuimus, & pariter ordinamus, ut Confraternitates, & Congregationes ubivis locorum quavis auctoritate, ut præfertur, erectæ, & institutæ, & quibus communicationes prædictæ factæ sunt, ac cuicumque ex dictis Ordinibus, Religionibus, Institutis, Archiconfraternitatibus, & Congregationibus ubilibet existentibus, hæcenus aggregatæ, ab eisdem respectivè Ordinibus, Religionibus, Institutis, Archiconfraternitatibus, & Congregationibus, novas erectionum, institutionum, communicationum, & aggregationum litteras, juxta formam à Nobis novissimè approbatam, infra annum, si in Europa sint, & si extrà Europam fuerint, infra biennium à die publicationis præsentium in Romana Curia faciendæ computandos impetrare teneantur. Alioquin dicto tempore elapso, erectiones, institutiones, & quæcumque communicationes privilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumque spiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore ipsis concessæ nullius sint roboris, & momenti, ac revocatæ, & abolitæ censeantur eo ipso.

§. 11. Erectionum autem, institutionum, communicationum, & aggregationum tam hæcenus factarum, quàm deinceps faciendarum litteræ ab ipsis Ordinibus, Religionibus, Institutis, seu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus gratis omninò, ac nulla prorsus mercede, etiam à spontè dantibus accepta, expediri, & concedi debeant.

§. 12. Quod si Ministri aliqui, Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati Ordinum, Religionum, Institutorum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum hujusmodi quavis auctoritate, vel privilegio, & officio fungantur, & præsumant, contra præmissa in aliquo venire, vel facere præsumperint, erectiones, institutiones, & communicationes privilegiorum, indulgentiarum, facultatum, spiritualiumque gratiarum, & indultorum, aliorumque præmissorum concessiones, necnon aggregationes per ipsos faciendæ, seu renovandæ nullius sint roboris, & momenti, & quilibet eorundem Ministrorum, Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum privationis officiorum, quæ obtinent, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnam, quæ ab alio, quàm à Nobis, vel à Romano Pontifice pro tempore existente remitti non possit, incurrat eo ipso.

- §. 13. Mandat Constitutionem hanc inviolabiliter observari cum Decreto irritanti, & clausula sublata.
 §. 14. Derogat quibuscumque contrariis clausulis amplissimis.
 §. 15. Dat formam publicationis.
 §. 16. Mandat Ordinariis, ut Constitutionem prædictam solemniter publicari faciant.
 Datum Romæ apud Sanctum Petrum 7. Decembris 1604. Anno Pontificatus tertio decimo. *Bullar. tom. 3. pag. 164.*

ADNOTATIONES.

EA quæ pertinent ad validam erectionem Confraternitatum, illarumque institutum, onera, & privilegia adnotavi *ad Formul. II. tit. de Edict. & ad Formul. XI. tit. de Licent.* hic autem addo.
 2. Quod Officiales, seu Rectores Confraternitatum pro administratione salarii aliquid recipere non debent, sed gratis officium fideliter exercere, Gavant. *in Manual. Episc. verb. Confraternitates num. 13.* quem sequitur Franc. *de Eccles. Cathedral. cap. 25. num. 286.*
 3. Secundò, quod Jurispatronatus spectans ad Confraternitatem laicalem, dicitur laicale, nec cadit sub reservationibus Nicol. *lucubr. Can. lib. 3. tit. 38. n. 1. vers. Præterea.*
 4. Tertio, quod Confraternitates, & cætera loca pia tenentur contribuere pro victualibus Visitatoris, *Sac. Congr. Concilii in Bojanen. 14. Decembris 1654.* pro rata exceptis Hospitalibus, ut declaravit partibus auditis altera *Sac. Congreg. Episcoporum in Civitatis Castellanae 28. Novembris 1687.* Et non obstanti consuetudine contraria non contribuendi, ut iterum partibus auditis declaravit *Sac. Cong. Concilii in Signina 2. Augusti 1670.*
 5. Quod Cappellani Confraternitatum non debent ab Episcopo sine causa amoveri reluctantibus Confratribus, ut censuit *Sac. Congr. Episcop. in Forosempronien. 3. Octobris 1692.*

Gregorii XV. Constit. IX.

De electione Conservatorum.

SUMMARIUM.

- 1 Conservatores Regularium non possunt erigere Tribunal.
- 2 Conservatores Societatis Jesu, & Religionis Hierosolymitanae sunt Judices.
- 3 Conservatores non possunt subdelegare seu alium substituere.
- 4 Conservatores non possunt recusantes solvere Decimas compellere.
- 5 Conservatores Regularium, si sint Presbyteri Sæculares, tam in Civilibus, quàm in Criminalibus subjiciuntur loci Ordinario.
- 6 Conservatores possunt allegari suspecti.
- 7 Conservatores non procedunt in causis injuriarum notiarum, nisi præcedenter eis constet per probationes.
- 8 Referuntur resolutiones Congregationis Deputatae de anno 1648. circa facultates Conservatorum, & n. 10. 11. 12. 13. 14. 15. & 16.
- 9 Vicarii Generalis Episcopi, & Capituli eligi possunt in Conservatores.